

SVANENMÄRKTA HUS

Miljömärkning Sverige

Bygg- och fastighetssektorn är en stor energi-användare och därmed även en stor klimatpåverkare. En ökad medvetenhet i branschen om hur man belastar miljön så lite som möjligt får därför betydande effekt. Det används också stora mängder miljö- och hälsofarliga kemikalier i byggbranschen och Svanen vill fasa ut dessa, både för miljön och för hälsans skull.

Svanenmärkningen är ett effektivt instrument för både producenter och konsumenter.

Producenterna kan med hjälp av den kunskap och de checklistor de får av Svanen bygga energisnåla hus av hög kvalitet utan onödiga kemiska ämnen i byggmaterialet. Sådana hus som konsumenter vill ha.

Konsumenterna kan med hjälp av Svanenmärkningen vara säkra på att få ett bra och resurssnålt hus med god inomhusmiljö.

Idag kan småhus, flerbostadshus och förskolebyggnader Svanenmärkas, såväl koncepthus som enskilda projekt.

Att bygga ett Svanenmärkt hus

Svanen ställer krav på själva byggprocessen så att huset håller bra kvalitet. Det handlar exempelvis om att huset blir tätt och energisnålt och att fukt inte byggs in.

Småhus byggs med totalentreprenad vilket ger stor trygghet för köparen jämfört med andra typer av entreprenader. För flerbostadshus kan andra entreprenadformer vara aktuella. Men det är alltid

De viktigaste egenskaperna för ett Svanenmärkt hus är att de:

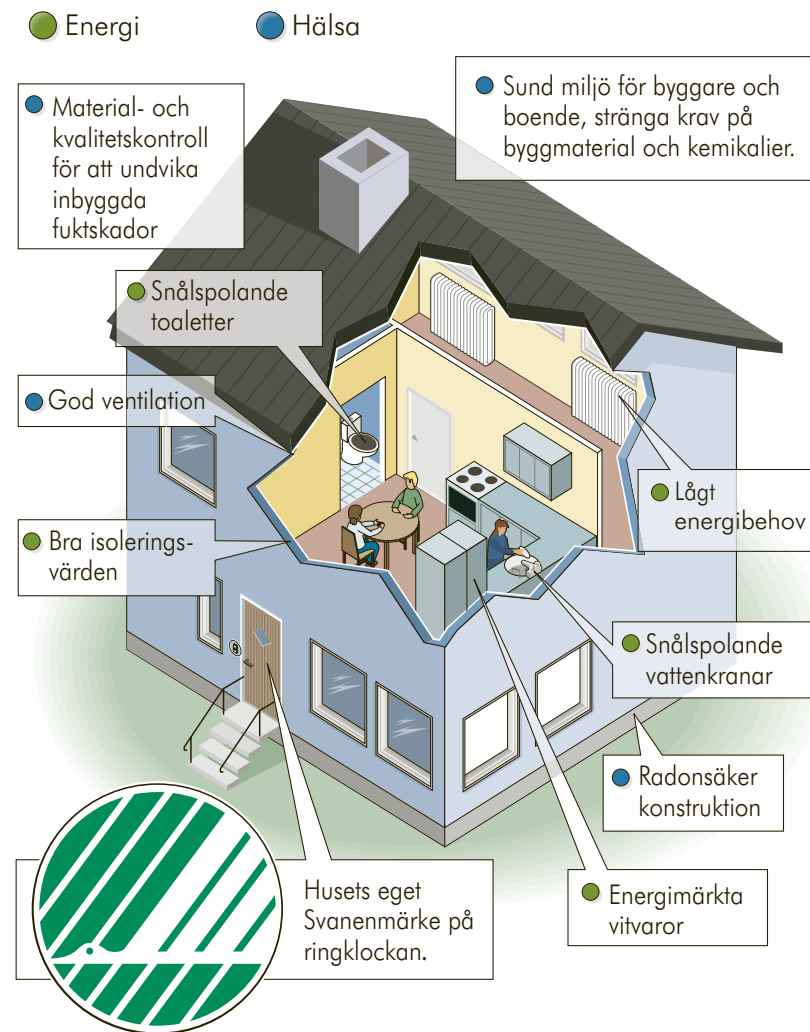
- » är energisnåla och har låg klimatpåverkan.
- » är byggda med material som innehåller så lite miljö- och hälsoskadliga ämnen som möjligt.
- » har en bra inomhusmiljö vilket gör att de är hälsosamma att bo i.
- » håller hög kvalitet.
- » har en genomtänkt drifts- och underhållsplan som gör det enkelt att se till att huset förblir energisnålt och behåller sin goda inomhusmiljö under lång tid.

producenten med Svanenlicens som är ansvarig för att allt arbete håller hög kvalitet och att alla produkter som används är godkända. Byggavfallet måste också tas omhand på ett sätt som inte belastar miljön mer än nödvändigt.

Alla de krav som ställs gäller både hos husfabrikanten och på själva byggsplatsen.

« OMSLAG: Skanskas flerbostadshus ModernaHus, kvarteret Stationsmästaren i Söderköping högst upp till vänster. Längst ned höger: Veidekkes flerbostadshus TellHus i Kvarteret Ytterskär i Stockholm. Husen är vid denna broschyrs pressläggning under produktion.

Fördelar med det Svanenmärkta huset:

Säker på sin sak

För att huset ska bli Svanenmärkt ställs tuffa krav på materialvalet. Produkter som är märkta med Svanen eller EU Ecolabel (EU:s motsvarighet till Svanen) är automatiskt godkända för att ingå i ett Svanenmärkt hus. Använder man andra produkter måste man dokumentera dem noga och intyga att kraven uppfylls.

En annan fördel med Svanenmärkta produkter är att de håller hög kvalitet. Svanen kräver ofta funktions- och hållbarhetstester. Detta gäller exempelvis för golv, fönster, byggskivor, värmekällor, vitvaror, köks- och badrumsinredning. Dessutom vet alltid den som köper en Svanenmärkt produkt att den är tillverkad med så stor hänsyn till miljön som möjligt.

⤴ Det Svanenmärkta köket "Grappa vit/Gallery" från Marbodol.

Att välja rätt produkter

En bra grundregel för att bygga så miljöanpassat som möjligt är att bara välja material som är kontrollerat och att alltid välja miljömärkta produkter om det går.

Svanen ställer specifika krav på de material och produkter som har störst miljöpåverkan och där man därför kan göra störst miljönytta. Det handlar till

exempel om att träet inte ska komma från skyddsvärda skogar, färger inte får innehålla farliga lösningsmedel, och att kemiska byggprodukter klarar hårda gränsvärden för miljö- och hälsoskadliga kemikalier.

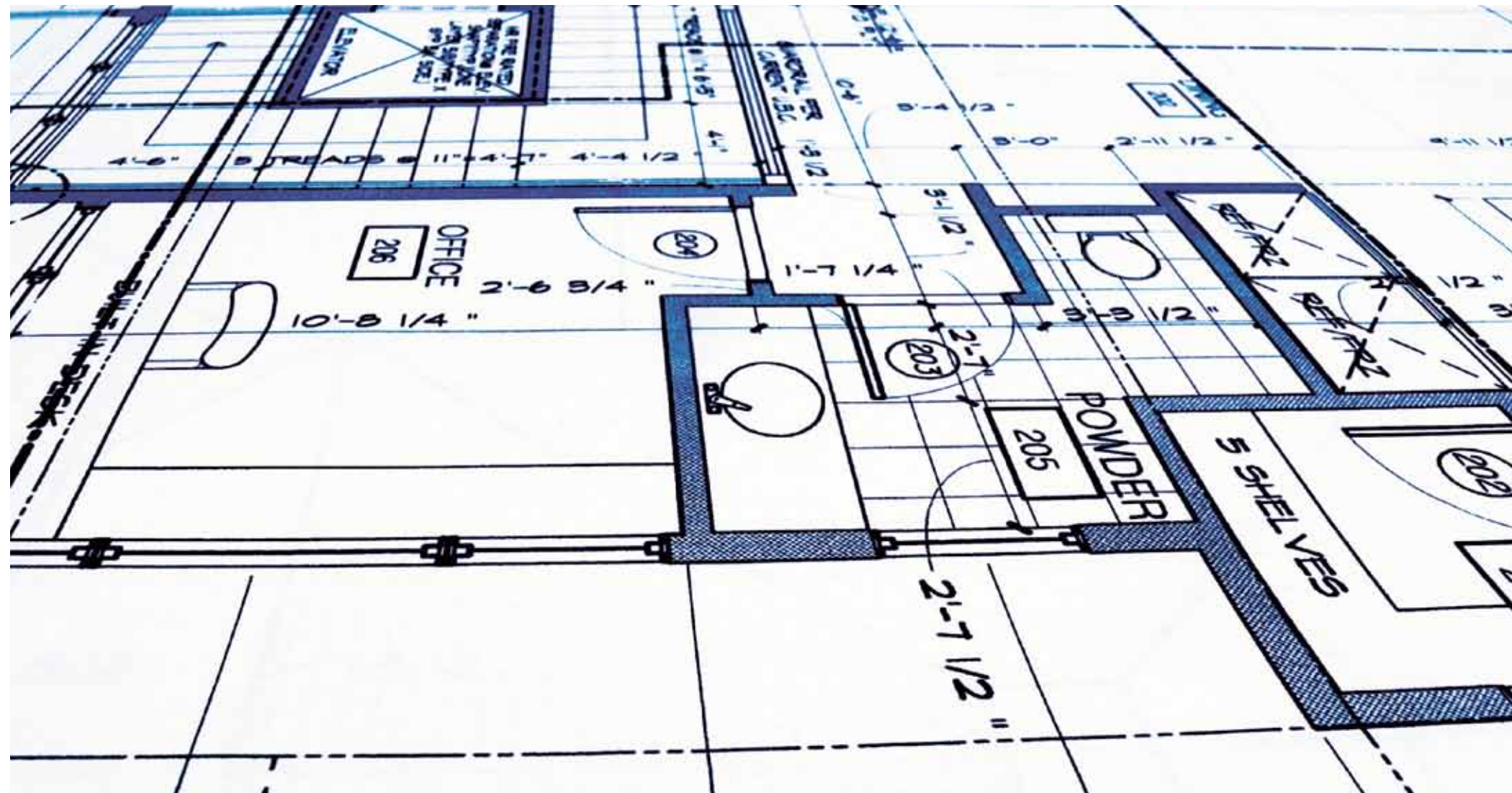
Att dokumentera sitt bygge

De flesta som köper ett nybyggt hus vill ha så mycket dokumentation som möjligt. Som husägare vill man veta allt från hur värmepumpen fungerar till vilken typ av inomhusfärg som använts. Ju fler detaljer man känner till, desto lättare är det att underhålla sitt hus och åtgärda eventuella problem som uppstår.

Ett annat skäl till att dokumentationen är viktig är att det säkerställer att både arbetet, materialet och det färdiga huset verkligen uppfyller alla de krav som ställs för att det ska få Svanenmärkningen.

Den som bygger ett Svanenmärkt hus måste därför dokumentera arbetet nogga. Licensinnehavaren måste bland annat:

- » Sammanställa en lista över de material och produkter som ska användas.
- » Redovisa de rutiner man har för att garantera hur kraven uppfylls. Det gäller till exempel att inte fukt byggs in i huset och att huset blir tätt och energisnålt.
- » Sammanställa en drifts- och underhållspärm till de som ska bo i eller förvalta huset.

Skanskas flerbostadshus ModernaHus i Kvarteret Stationsmästaren i Söderköping, som vid denna broschyrs pressläggning är under produktion.

LÅG ENERGIANVÄNDNING

Alla Svanenmärkta hus har låg energianvändning. Det får två mycket konkreta effekter:

- » Sänkta kostnader för husägaren
- » Minskad klimatpåverkan

Energianvändning för uppvärmning och hushållsel för vanliga småhus kan utgöra så mycket som 85% av den totala energianvändningen under husets hela livscykel.

Svanen har därför satt krav på energianvändningen för ett Svanenmärkt hus. För att klara detta gränsvärde måste vissa absoluta krav uppfyllas. Till exempel måste huset byggas på ett sådant sätt att det blir riktigt tätt och välisolerat.

Värmen ska stanna inne i huset. Ett annat exempel är att vitvaror (kyl, frys, tvätt- och diskmaskiner) som installeras i ett Svanenmärkt hus ska vara av bra energiklass.

Individuell mätning av energi

Det finns flera undersökningar som visar att om de som bor i huset får se hur mycket energi som går åt i den egna bostaden ändrar de sitt beteende och minskar energianvändningen med 10-20%. Denna beteendeförändring är viktig och ger en ansevärd energibesparing över tid. Därför kräver Svanen att alla Svanenmärkta bostäder ska ha individuell energimätning, såväl i villor som i varje lägenhet om det är ett flerbostadshus.

Energiltillskott

För att uppmuntra till ytterligare energibesparingar ger vissa frivilliga installationer och produktval extra fördel vid Svanenmärkning av hus. Det kan exempelvis gälla om man installerar solfångare eller värmeåtervinning från använt varmvatten och tillför den energin till huset. Denna åtgärd minskar mängden energi som behöver köpas in vilket i sin tur minskar husets klimatpåverkan.

EN BRA INNEMILJÖ

I Norden tillbringar vi nära 90% av vår tid inomhus, så inomhusmiljön är viktig för oss. Samtidigt tar många inomhusmiljön för givet. Luften finns ju alltid där, liksom temperaturen. I ett hus med bra inomhusmiljö har den som byggt huset, och den som äger det, ansträngt sig för att skapa en miljö där människor mår bra. Hur en bra inomhusmiljö ska definieras beror helt på vad lokalerna ska användas till. Ren och frisk luft gäller för alla, men exempelvis temperaturen skiljer sig kraftigt åt.

Svanenmärkningens krav

Ett Svanenmärkt hus är ett hus som det är sunt att vistas i. De boendes hälsa och en bra inomhusmiljö är viktigt för Svanen. Ohälsosamma kemikalier ska inte finnas i materialet huset är byggt av eftersom dessa kan frigöras. Fukt får inte förekomma eftersom det kan leda till både hälso- och kvalitetsproblem. Därför ställer Svanen krav på att den som har licensen för huset och har helhetsansvar för bygget följer strikta rutiner.

Svanenmärkningens krav inkluderar även hus med extra god ljudisolering och bra ventilation. I förskolebyggnader ställs även krav på bra ljus inomhus.

SÅ BLIR HUSET SVANENMÄRKT

Den som vill bygga ett Svanenmärkt hus måste söka en licens hos Nordisk Miljömärkning (Svanen). Alla krav som måste uppfyllas för att huset ska bli Svanenmärkt finns samlade i ett kriteriedokument som är offentligt och ligger på www.svanen.se.

Ansökan går till så här:

- » Företaget skickar in ansökan och får en handläggare från Svanen som kontaktperson.
- » Utifrån kriteriedokumentet bockar företaget av och dokumenterar att man uppfyller alla de krav som ställs.
- » Under processen finns handläggaren till hands för att svara på frågor.
- » Kontrollbesök vid produktionen av huset sker. Då kontrolleras att rutinerna efterlevs.
- » Licensen beviljas (eller avslås om kraven inte uppfylls). Under tiden som licensen gäller kan Svanen göra stickprovskontroller för att se att företaget fortfarande jobbar enligt Svanen.
- » Efter några år utvärderas och revideras kraven och producenten måste bevisa att de nya hus som man vill bygga, klarar de nya kraven.

Vad är ett kriteriedokument?

Ett kriteriedokument specificerar alla de krav som ställs för att en viss vara eller tjänst ska kunna Svanenmärkas. För hus finns både obligatoriska krav och så kallade poängkrav inom specifika områden som energi, kemikalier och innemiljö.

Olika åtgärder ger olika poäng och allra mest ger lågt energibehov. Poängen räknas ihop och måste nå upp till en viss summa för att producenten ska få en Svanenlicens. Genom detta system får producenten valfrihet att själv välja åtgärder för en extra miljöinsats.

⚡Veidekkes flerbostadshus TellHus i Kvarteret Ytterskär i Stockholm, som vid denna broschyrs pressläggning är under produktion.

KÖP MILJÖMÄRKT - DITT VAL GÖR SKILLNAD!

Miljömärkning Sverige ansvarar för Svanen, Nordens officiella miljömarke, och EU Ecolabel, EU:s motsvarighet.

Svanen drivs utan bransch- eller vinstintresse. Svanen gör det enkelt för dig som konsument att välja de bästa produkterna ur miljösynpunkt. Svanen är också ett verktyg för företag som vill visa sitt miljöarbete och samtidigt bidra till utvecklingen av en hållbar produktion.

Produkten bedöms under hela dess livscykel, från råvara till avfall. Svanen tar hänsyn till alla miljöaspekter och ställer krav på exempelvis energi- och resursanvändning, innehåll och användning av miljöfarliga kemikalier, utsläpp till luft, vatten och mark samt avfallshantering. Krav på god kvalitet och funktion ingår också eftersom en produkt som håller länge sparar resurser. Svanen skärper kraven kontinuerligt för att få en ständig miljöförbättring av de miljömärkta produkterna.

Genom att köpa Svanenmärkta produkter använder du din konsumentmakt. Du är med och ställer om till en mer hållbar produktion och konsumtion samtidigt som du visar vilket samhälle du vill ha.

Miljömärket trycksak 341 001

MILJÖMÄRKNING SVERIGE AB · 118 80 Stockholm · Besöksadress: S:t Paulsgatan 6 ·
tel 08-55 55 24 00 · fax 08-55 55 24 01 · svanen@svanen.se · www.svanen.se ·

Vill du få de senaste nyheterna?

twitter.com/svanen

facebook.com/MiljomarkningenSvanen